СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 99. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, вівторок, 21-го травня 1946. No. 99. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, May 21, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

РУХ НА ЗАЛІЗНИЦЯХ ПРИВЕРНЕНИЙ ДО НОРМАЛЬНОГО СТАНУ

Вже в неділю 19 травня залізниці в цілому краю втримували нормальний рух після часового замішання в суботу 18 травня, коли то на підставі вперед підготованого пляну мав вибухнути загальний страйк залізничих машиністів і кондукторів. Страйк відкликали залізничі юнії, коли президент Труман візвав їх провідників до стримання страйку. Одначе все те сталося так пізно, що в суботу в години 4 ввечер, коли то був назначений страйк, деякі відділи юній не могли вже стримати своїх членів від залишення праці.

Найбільше замішання повстало на підземній електричній залізниці, що йде з Ню Йорку до Ню Джерзі попід ріку тунелем Гудсон Сюбс, бо рух був застановлений від 5 години в суботу до 5 години в неділю ввечер. В інших околицях поприходили залізничі потяги із деяким опізненням, одначе все те сталося тому, що повідомлення про застановлення страйку на 5 днів прийшло запізно.

ЗАПОВІДАЮТЬ ПЕРЕБРАННЯ МАЙН ПІД КОНТРОЛЮ УРЯДУ

У Вашинґтоні панує загальне переконання, що майнерського страйку не вдасться наладнати дорогою переговорів між юнією і підприємцями, не зважаючи на те, що майнери вернулися хвилево до праці. Президент Труман не приготований на це, щоб вести переговори повільним кроком та торгуватися за кожну точку окремо між обома сторонами в спорі. Лекший спосіб для уряду є, як кажуть втаємничені в такі справи, перебрати копальні під управу уряду і тоді піддати під одобрення обох сторін контракт, випрацюваний експертами уряду. Найбільшою трудністю є створення фонду добробуту для майнерів під управою самої юнії, хоч фонди малиб прийти з зарібків підприємців. У міжчасі недостача вугілля внаслідок пять-тижневого страйку дальше дається відчувати головно в фабриках залізних виробів.

ПРЕЗИДЕНТ НА ВІДВІДИНАХ У МАТЕРИ.

Президент Труман виїхав літаком у неділю 19 травня до Канзас Сити в стейті Мизури, щоб відвідати свою стареньку 93-літну маму. Наступного дня він дістане почесний ступень доктора прав в колеґії в Либерті, Мо.

ЗАКЛИКИ ПРОТИ ЧУЖИХ ІДЕОЛЬОҐІЙ З НАГОДИ ДНЯ АМЕРИКАНЦЯ.

„Свобода не повинна бути викривлювана ніякими звихненими поняттями" — говорив нюйорський посадник Вилієм О'Двайер з нагоди Дня Американця в Сентрал Парку до 150,000 громадян, що взяли участь у святі в неділю 19 травня. „Свобода не знає сваволі, свобода не дає права до інтриґ, вона не заохочує до поширювання закликів, які противляться нашій формі правління". — оце лише важніші місця з його промови, в якій він остерігав нових громадян Америки перед захоплюванням чужими ідеольоґіями. При відної громадянської присяги, а сказав посадник, що він самий є натуралізованим горожанином Злучених Держав. З різних сторін краю звідомляють про величаві маніфестації з нагоди Дня Американця.

ПОВОРОТ АМЕРИКАНСЬКОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ З ПАРИЖА.

Секретар стейту Джеймс Ф. Бирнс повернувся в суботу 18 травня з Парижа, де він брав участь у нарадах Чотирьох Потуг разом з сенаторами Ванденберґом і Конелієм, як його особистими дорадниками. Ніхто з членів делеґації не сказав нічого про перебіг конференції, зате заповіджено, що секретар Бирнс буде промовляти по радіо до населення краю в понеділок 20 травня, сенатор Ванденберґ виголосить промову в сенаті у вівторок, а Конелі в середу. Секретар стейту Бирнс відбув двогодинну конференцію з президентом Труманом у суботу, складаючи звіт із нарад.

ПРИЗНАЛИ ФОНДИ ДЛЯ КОМІСІЇ НЕАМЕРИКАНСЬКИХ ЗАТІЙ.

Палата репрезентантів ухвалила виасиґнувати з буджету $75,000 для праці конґресової Комісії для Слідження Неамериканських Затій. Головою комісії є конґресмен Джан Е. Ранкін з Мисисипі. Противники комісії закидали, що комісія слідить за діяльністю самих конґресменів, чи вони не беруть участи в протиамериканських затіях. Найбільше нападав на цю комісію Віто Маркентоніо з Ню Йорку, якому конґресмен Вилием Колмер закинув, що він є представником конґресової ґрупи, яка „не є ані Демократичною, ані Републиканською.

Вибрано новий уряд запомогової орґанізації „Українська Народна Поміч"

Минулого тижня відбулася конвенція „Української Народньої Помічі" в Пітсбурґу, на якій вибрано ось такий новий уряд орґанізації: Василь Шабатура — предсідник, Джан Г. Оренж — містопредсідник, Катерина Баган — містопредсідниця, Анна Слободян — секретарка рекордова, Михайло Дуткевич — касієр. Контрольна комісія: Олександер Яремко, Михайло Усик, Петро Тебор. Радні: Степан Коцюба, Григорій Шабатура, о. Іван Савчук, Степан Ялечко, Степан Ґарматюк, Михайло Торик, Василь Баранський.

Екзекутива У. Н. Союзу вислала на руки предсідника У. Н. Помочі знагоди конвенції й вибору нового уряду щирий привіт.

$1,300 З КОНЦЕРТУ ПРИДАТКЕВИЧА НА СПРОВАДЖЕННЯ СИРІТ В АМЕРИКУ.

Як повідомляє адв. Роман Смук телеґрамою до „Свободи", на концерті скрипака Романа Придаткевича, що відбувся в Шікаґу в неділю 19. травня, зібрано $1,300 на спровадження до Америки сиріт по українських скитальцях в Европі. Жертви складали орґанізації й приватні особи.

ПЛЯНУЮТЬ ПЯТИЛІТКУ ДЛЯ ЗАБЕСПЕКИ ПЕРЕД ГОЛОДОМ.

У Вашинґтоні зїдеться конференція представників 18 держав для складення плянів, щоб забеспечити світ хоч на пять літ перед голодом. Конференцію скликає Харчева й Рільнича Орґанізація Обєднаних Держав, якої головою є британець Джан Бойд Ор. На конференцію запрошено 21 держав, одначе деякі з них, як напр. Совети й Арґентина, не прислали ще делеґатів. Конференція має на цілі перевести докладний спис харчів в кожній країні світу, щоб на підставі такого матеріялу скласти програму, як постачати харчі до таких країн, де їх нестає.

ЗВІТ ГУВЕРА З ЙОГО ПОМІЧЕНЬ НАД СВІТОВИМ ГОЛОДОМ.

Бувший президест Герберт Гувер, якому доручив президент Труман обїхати світ для переведення студій над розмірами голоду, склав звіт із своїх помічень над голодом на зібранню Комітету Голодової Конечности в Шікаґу в суботу 18. травня. Він відбув подорож до 25 країнв і, як сказав у звіті, мав нагоду приглянутися сумному станови цих країв внаслідок найстрашніншої світової голодової катастрофи в історії. Він порівнав язви теперішнього світа до Чотирьох Їздців із Книги Откровення в Святім Письмі і завважав, що лише їздець Війни хвилево присмирнів, а прочі три, тобто Голод, Пошесть і Смерть дальше тероризують людей.

Комітет Обєднаних Держав для справ скитальців бере в оборону „політичних еміґрантів", хоч Совети противляться цьому

Наради Комітету Обєднаних Держав для для справ скитальців і дисплясованих осіб, що велись досі в Лондоні в атмосфері постійної опозиції збоку делеґатів, що репрезентують Совети та їхніх сателітів, увінчались вкінці хоч таким успіхом, що рішено 10 голосами проти 6 брати в охорону теж і „політичних еміґрантів". За таку охорону були американські та британські делеґати, а далі делеґати британських домінній та західних демократій. Проти цього були представники: СССР, Білорусі, Чеховловаччини, Польщі, України і Югославії. Всі вони діяли так, як говорив ґен. П. Ратов, советський делеґат, що був проти „політичних еміґрантів" тому, бо вони виступають проти режімів, що існують в їхніх краях, де, як він казав, є „свобода слова" і де вони моглиб свобідно ті режіми критикувати. Ґен. Ратов зажадав по голосованню, щоби було в звіті окремо зазначено, які були погляди переголосованої меншини.

ДАЮТЬ „ЗВІЛЬНЕНИМ" НАРОДАМДЕШЕВШЕ ВИДАННЯ „ЗАХІДНОЇ ДЕМОКРАТІЇ".

Так пише видаваний у Москві англійською мовою „Ди Ню Таймс" про намагання „анґльосаксонців" опанувати державами Балкану. Іншими словами, пишеться далі, Вашинґтон і Лондон хоче, щоби в тих краях панували ті самі „кліки паразитів", о там були в проводі до війни. Одначе пишеться далі, „слаба анґльо-саксонська демократія, що є в летарґу" не є всилі спинити діянь „демократичних проти-фашистівських партій", що прийшли веж до влади в Польщі, Румунії, Болгарії, Чехословаччині та Мадярщині.

ВИШИНСЬКИЙ ПРО „ДИКТАТОРСЬКУ ДЕМОКРАТІЮ".

А. В. Вишинський, що був у Парижі правою рукою Вячеслава Молотова, пояснив паризьким адвокатам, як треба розуміти советську демократію. Отже заявив, що це є „диктаторська демократія", що в дечім подібна до „добродійного деспотизму" 20-го віку.

НА ФИЛИПИНАХ „ДЕРЖАВА В ДЕРЖАВІ".

„Ди Маніла Дейлі Болетин" пише, що в Лузоні на Филипинах існує на території, що відома під назвою „Гуклендія", тайний уряд, що має свою армію, яка воює з филипинською військовою поліцією. Це та провінція, де віддавна були самі невдоволені елементи, що не визнавали центрального уряду і краєвих законів, а жили згідно з своїми звичаями і порядками. Вони творили повстанчі загони вчасі війни з японцями. Кажуть, що там тепер слідні комуністичні та советські впливи.

ВИСЕЛЮЮТЬ ЛЮДЕЙ З БІКІНІ.—Як відомо, біля острова Бікіні на Атлянтику будуть незабаром випробовувати діяння атомової бомби на воєнних кораблях. Щоби не наразити тубильців на евентуальні ушкодження наслідком бомбових вибухів, переселюється їх суднами на острів Ронґерік.

„АМЕРИКАНСЬКИЙ ІМПЕРІЯЛІЗМ" РОЗБИВ НАРАДИ В ПАРИЖІ, КАЖУТЬ У СОВЄТАХ

Советська преса, партійна і військова, а теж і радіо, почали „виясняти" населенню, як це було на нарадах міністрів закордонних справ у Парижі. Всі вони твердять, що наради були безуспішні, а вину за неуспіх спихають у першу чергу на Злучені Держави, а далі на Велику Британію. „Красная Звезда", червоноармейський орґан, пише, що Америка відступає від „колективного обеспечення", відроджує „політику сили" та хоче опанувати світ під воєнним оглядом, забираючи всюди у своє посідання стратеґічні бази. Радіові та часописні коментатори говорять і пишуть те саме, а „Правда", орґан комуністичної партії, присвячує особливу увагу „американському імперіялізмови" і каже, що його тепер попирають теж і дві найбільші американські партії: Демократична і Републиканська. До цього ще треба додати, що проф. Ґалперін, пишучи в орґані червоної фльоти, взиває советських вчених вистудіювати якнайскорше атомову енерґію, щоби вона була готова до „нових завдань". Мусить бути так, пише він далі, як заявив Сталін, що тут „советська наука мусить перевищити чужинецьку".

ЦИВІЛЬНА ВІЙНА В ІРАНІ.

В Азербейджані зачалась горожанська війна на більші розміри. З непевних вістей, які з трудом доходять, треба припускати, що центральний іранський уряд у Тегерані вислав більшу скількість війська на границі Азербейджану, який далі стоїть при своїй „автономії", що її проголосив вчасі советської окупації. Радіо з Табріз, столиці Азербейджану, голосить, що війська центрального уряду заатакували частини азербейджанської Національної Армії на курдській території біля озера Урмія. Знов Пішеварі, азербейджанський „премієр" проголосив, що переговори з центральним урядом зірвані та що армія буде ставити опір.

ЩО СКАЖЕ РАДА ЗАБЕСПЕКИ?

Ірансько-советський спір, що ще й досі не полагоджений в Раді Забеспеки Обєднаних Держав, готов внести у Раду новий заколот. До середи Рада повинна мати дефінітивну відповідь від іранського уряду та Советів, що советські війська опустили Іран. Знов з Азербейджану звідомляють, що там дійсно не видно советського війська, а є азербейджанське військо в советських мундурах з окремими відзнаками. Якщо є советські вояки і офіцири, то вони ходять в цивільних одягах. В столиці Азербейджану проголошено воєнне право, а в провінції зачалась горожанська війна. З цього заключають, що ледви чи Іран повідомить Раду Забеспеки, що там спокій. Знов Совети певно не дадуть ніякої відповіди, а советський представник Громико навіть не прибуде на наради, як будуть обговорювати справу Ірану.

ТАЙНІ УМОВИ ЩОДО ІТАЛІЇ.

Американські кореспонденти звідомляють з Італії, що на днях вийде на яв щось таке, що заворушить Злучені Держави та Італію. Має це бути звязане з тайними клявзулями, що є долучені до мирового договору Потуг з Італією. На підставі тих тайних точок більша частина італійської торгівлі та промислу мала би перейти в британські руки. Росія мала би дістати у відплату те саме в Румунії й Болгарії, згідно з словною згодою. В тих останніх був би тим самим виелімінуваний американський та британський бизнес і там не залишалисяб надалі навіть американські й англійські обсерваторі, як це було досі. Це означалоб далі, що Румунія, якій обіцювано демократичне правління, булаб тепер віддана цілковито в російські руки. Так пише Поп Бруер в Н. Й. Таймс.

ГОЛОДОВІ СТРАЙКИ В ПОЛЬЩІ.

З Варшави звідомляє Асошіейтед Прес, що в різних містах Польщі тяжко дістати хліба, наслідком чого вибухають голодові страйки.

ТУНІЗІЯ ХОЧЕ НЕЗАЛЕЖНОСТИ.

Звідомлення з Тунісу, столиці Тунізії, доносять про сильний підпільний рух націоналістів, змагаючий до незалежности краю. Французи признають, що такий тайний рух існує, але кажуть, що він не є серіозний. Націоналісти, кажеться далі, не так рахують на революцію, як на міжнародну інтервенцію, спричинену Арабською Лігою. Знов Франція рахує на допомогу збоку Британії та Злучених Держав. на важну пристань Бізерту.

ЗАБЕРУТЬ ПОЛЬСЬКУ АРМІЮ З ІТАЛІЇ.

Польська армія, що є під проводом ґен. Андерса в Італії й виносить біля 110,000 вояків та офіцирів, буде переведена до Англії й там здемобілізована. Вояків, що не хочуть повернути до Польщі, держатимуть в бараках, поки не знайдуть їм праці.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодинокє число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

УРЯД—ПРОПАҐАНДА—ПРЕСА

В Америці є назагал неприхильне наставлення до „політичної пропаґанди". Воно сягає нераз аж так далеко, що якщо представляється нераз навіть справжні страшні злочини якогось режіму супроти гнетених ним народів, то часто американці глядять навіть і на таке як на „пропаґанду", себто як на неправду. До такого стану думання причинились у многому ті брехні, що їх так довго поширювано в Америці різними комуністичними, фашистівськими чи націстівськими пропаґандними бюрами, чи установами, що прибирали собі для лекшої баламути різні невинні назви, що ніби малиб вказувати на їх культурний, літературний, мистецький чи науковий характер. Тих останніх є ще багато і тепер. Вони здебільша у руках комуністів чи комунізуючих.

Та американці вражливі навіть і на пропаґанду свого власного уряду. У воєнні часи вона для них зрозуміла, але в мирних вже інакше. От відома новинкарська аґенція Асошіейтед Прес була вчасі війни в звязку з департаментом стейту і доставляла йому різні новинки, але тепер не хоче цього далі продовжати. І то просто тому, що не зважаючи навіть на найкращі інтенції уряду ширити ніщо інше, а тільки правду, навіть американський загал, як твердить представник Асошіейтед Прес, глядів би на таку співпрацю як пропаґанду, а тим самим брав би розсилані в такий спосіб новини та інформації з певним застереженням чи підозрінням. Знов чужі бачилиб у цьому ніщо інше, а тільки хитрий спосіб закривання чи закрашування правди, коли завданням преси і таких аґенцій як Асошіейтед Прес є представляти у новинках саму обєктивну правду. Та це не противиться тому, щоб уряд розголошував на свій лад політику, чи представляв чужим народам, що є Америка, які її ідеали, чи який є американський спосіб думання чи життя. Тут іде про те, щоби була цілком вільна преса і цілком вільні джерела інформацій. За таку саме свободу преси та інформацій іде тепер завзята боротьба в світі, а зокрема на терені Обєднаних Держав. Проти цього є одначе советська диктатура, бо в Советах немає ніякої вільної преси ні вільних новинкарських аґенцій. Там уряд є усім. Він усе контролює. Тому і все там пропаґанда, себто пропаґанда у злому значенню. Та таке не відповідає американському духови. Тому саме змагаємо в нашому краю до цього, щоби не залишалась у мирних часах навіть якась тінь з цього,, що уряд впливає чи може впливати на новинки та інформації, що їх подається до відома загалови. Для американця може таке існувати в дуже делікатній формі тільки в часі війни, але ніколи в часі мира. Та в диктатурах, як от в Советах, є цілком інакше. Там є весь час якнайгостріша цензура над усім, що іде до друку, теж і над тим, що звідтам висилають заграничні кореспонденти.

„Сила без голови шаліє"

На потвердження повищої української приповідки хочемо навести два факти з теперішньої кризи в ділянці праці.

Один такий: Предсідник майнерської юнії Джан Л. Луїс для наладнання страйку вуглекопів заждав, щоб їм дати як додаток до платні ще бонус по 10 центів від виконаної тони вугілля. Опісля він змінив це домагання в такому напрямі, щоби власники копалень попри платню за роботу додали ще сім відсотків від вартости випродукованого вугілля до майнерського фонду добродійности.

Другий факт такий: Власник дому в Дітройті хотів помалювати дошки свого власного дерев'яного дому, в котрім мешкає, але юнія малярів заказала йому дальшу роботу, хіба, що вступив би в члени юнії.

Обі справи є далекосяглого значіння і їх не можна збувати мовчанкою, коли хто займається поважно робітничим питанням. Оба факти, хоч не повязані з собою, мають один спільний підклад, а це: змагання провідників робітничих юній до диктатури. І це є те, про що нам іде. Отже про диктатуру, а не про підвишку заробітної платні майнерам чи іншого робітника.

Така демократична країна, як наша Америка привикла вирішувати основні справи дорогою дискусії. Треба наперед якусь новість обговорити прилюдно в газетах, на зібраннях, на масових вічах. Треба з них висилати до конґресу резолюції, щоб там одну чи другу справу вирішили дорогою закону і зробили її обовязковою. Конґрес є представником нашого загалу і йому належиться пошана й послух. Ніхто не накидає громадянам конґресу, вони вибирають його самі. І можуть теж його змінити відповідно до потреби, якщо він не ухвалює те, що вважаємо добрим і потрібним.

Справа виплати робітникам бонусу від кількости вироблених предметів чи від кількости видобутого з землі мінералу є новістю, в американській суспільній економії. Досі панувала засада заплати робітникові від годин праці або й від штуки. З цею засадою Америка зжилася, а робітники домагаються час від часу підвишки платні та поліпшення умов праці. Коли хтось, от як Луїс, хоче перевести засаду, щоби в додатку до платні за працю власник підприємства ще додавав робітникови частину свого маєтку, то це зовсім нова проблема, над якою треба поважно призадуматися, наперед всесторонно обміркувати, а потім розголосити, щоби кожний добре розумів, які є арґументи за, а які проти.

Треба,, наприклад, мати і те на увазі, що мінералів є обмежена кількість і в добі так розвиненого промислу як теперішній, вугілля повинно бути видобуване згідно з потребами промислу і потребами всього населення. Прецінь спосіб давньої дикої господарки рішучо не відповідає вимогам теперішнього часу. Тому вже з цього боку годі дати право вугільним баронам господарити по свому, але рівночасно треба обмежувати і таких диктаторів як Луїс, що часто надуживає для свого особистого престіжу тої сили, яку він має серед майнерів. Усякі змагання до диктатури, безогляду на добро краю, деб воно не проявлялось, є великою небеспекою. Европейські диктатури повинні бути для нас у всьому доброю наукою.

А тепер ще одно: хто на ділі має бути власником майн? Чи дотеперішні власники, чи робітники, чи одні й другі? Бо коли робітник домагається частини випродукованого вугілля для себе, то це значить, що він домагається права співвласности в майні. І це є ніщо надзвичайне, але й над цим треба теж основно призадуматися. Можна напр. домагатись, щоби копальні перейшли на власність держави і щоб в такий спосіб приносили більше хісна для всього населення. В Европі ще далеко до першої війни багато держав мали монополь над майнами і робітники працювали там на підставі загального правильника, придуманого для державних підприємств. Отже може це статися і в Америці. Можна теж придумати спосіб, щоб юнії самі викупили майни і щоби робітники добували з них вугілля на підставі правил кооперації чи кооперативи. Але й це треба наперед передумати і перевести на підставі закона про викуп або про вивласнення. Але як хтось через ніч уложить собі плян спів-вивласнення майн без попереднього порозуміння з власниками і іншими інтересованими чинниками, то це є спроба знищення теперішніх засад про право власности і зазив до непослуху законам, які досі таке право власности боронять.

Приклад, як юнія забороняє власникови хати бути правним господарем на власному господарстві, є ще замітніший. Бо от, як би якась юнія в майнах і добилася до того, що стане правним власником майна, то може вийти таке, що вона не матиме права вивозити виконаного вугілля без дозволу юнії шоферів, хоч би майнери самі мали свої троки — вантажні авта, і тоді право власности не малоб ніякого значіння.

Ці приклади повинні послужити на доказ, що диктаторським способом не можна вирішувати важних проблем, а далі, що основні зміни повинні ми залишити законодатному тілови, яким у нас є конґрес. Дальша послідовність цього така, що треба теж повинуватись законови, ухваленому народним конґресом, як довго він у силі. Як він злий, треба старатись його змінити законним і демократичним способом. Вправді такої нагоди не визнають диктатури, але це є американський спосіб, на якому Америка назагал досі зле не виходила.

Микола Чубатий.

Як американцям показували в Советах грушки на вербі?

I.

Недавно появилося в американській пресі звідомлення делеґації юнійних діячів американського Конґресу Промислових Організацій (Сі, Ай, О.) з їх поїздки в гостину до „юнійних товаришів" в Советах. Відомо, що в Советах немає юній в такому розумінню як в демократичних країнах. Юнії там це установи напів державні та цілковито залежні від правдивого керманича Советської імперії, від комуністичної партії. Юнії це немов прибудівка комуністичної партії, а радше її технічний орган, через який комуністична партія а з нею й уряд накидають свою волю робітникам та тримають робітничі маси в твердих карбах.

Про юнії в Советах в американським розумінню не може бути і мови, а всякі подібности та паралелі, ставлені поміж юніями американськими та советськими, виходять прямо смішними та несеріозними в представленню того, хто такі паралелі переводить. Річ природна, що як ціла большевицька система своїм пропаґандним апаратом робить з диктаторської червоної Росії найдемократичнішу країну в світі, так само й юнії виступають в примарних образках большевицької пропаґанди правдивими юніями, з повною свободою боротьби за матеріяльні та соціяльні права робітника.

Цій пропаґанді дала себе ошукати поважна часть робітництва світа, яке погодилося створити міжнародну орґанізацію робітничих юній, до якої також приняли союз советських юній як рівного члена, дарма, що советські юнії наділі не мають нічого спільного з правдивими свобідними юніями.

Проти такого обманювання робітничого світа виступила тільки найбільша на світі робітнича орґанізація, Американська Федерація Праці, та своїм постійним бойкотуванням міжнародного союзу робітничих юній мужно зазначує, що правдивий юнійний рух може бути тільки у вільній державі вільних людей.

Річ природна, що така постава Американської Федерації Праці, лідера робітничих юній світа, мусіла викликати болюче враження в Москві. На терені Америки большевики розпустили пропаґанду серед юній другого ривалізуючого союзу американських юній, себто Конґресу Промислових Організацій, відомого популярно під назвою Сі, Ай, О. Провід наближення до советських юній взяв у свої руки голова політичної секції Сі, Ай, О. мр. Гилман. Йому удалося завести Сі Ай, О. в міжнародний союз юній, бойкотований Американською Федерацією Праці. Результатом того наближення була теж делеґація юнійних діячів Сі, Ай, О. до Советського Союзу, в жовтні 1945.

Що ці люди бачили та що їм говорили товариші большевики вони списали у гарний звіт та переслали своєму шефови, Пилипови Морейови, який поспішився дати рекляму цій поїздці та постарався про проголошення цього звідомлення в американській пресі в повнім тексті.

Проголошення повного тексту тогож звідомлення в редакційній частині великої американської преси, що заступає звичайно інтереси великого капіталу, є з одного боку доказом справдішної свободи преси та толеранції в Америці, а з другого боку є доказом цього, як поважні американські сфери, починаючи від президента Сі, Ай, О., особисто антикомуніста, не орієнтуються у відносинах на сході Европи. Проголошений документ є архитвором зручної комуністичної пропаґанди, а мало не всі точки проголошеного звідомлення це правдиві грушки на вербі, в які може повірити тільки людина, що виросла в демократичній країні та не може прямо зрозуміти, що 90% написаного в цім звідомленню були відомі „Патьомкінівські села", що ними й давна царська Росія, а в десятеро більше теперішна червона Росія, вміє дурити зігнилий світ західної демократії, як большевики називають демократичні держави.

Не хочу я тим сказати, щоби члени делеґації Сі, Ай, О. самі свідомо зладили такий документ большевицької пропаґанди для Америки. Навпаки можна допускати, що вони написали його навіть в щирім переконанню, що пишуть правду.

Були вони тільки в двох найбільших містах Советської Росії, в Москві та в Ленінґраді. Оглядали фабрики, які їм гостинне начальство показувало. Говорили тільки з начальством червоних юній та з тими робітниками, яких начальство висунуло наперед та позволило з ними говорити. Зрештою більша частина матеріялу, виложеного у звідомленні делеґації, це вияснення самого советського начальства, яке знаменито вміє показувати заграничним гостям советські грушки на вербі.

Простодушні американці, люди доброї віри, які привикли контролювати своїх юнійних провідників, приймали кожне слово начальства советських юній за щиру правду. Річ природна, багато тут ще значило незнання російської мови, хоч і знання мови не поможе багато в Советах, коли гостям не позволять відійти свобідно на бік, піти в один чи другий заулок та передовсім заглянути в щоденне життя не того начальства, що улаштовує заграничним товаришам бенкет з водкою, але в щоденне життя пересічного робітника, там, де він живе у таких відносинах, що їх знаменито описує російський сатиричний письменник Зощенко.

До Советської Росії їздило вже багато приятельських делеґацій, амбасадорів, членів заграничних урядів чи навіть протестантських духовників. Возили їх навіть по далеко більших просторах ніж представників Сі, Ай, О., а вони також нічого не бачили. В році 1932, для прикладу можна тільки сказати, до Советів вибрався був тодішній французький премієр Ерійо. Переїхав він Совети від Чорного моря по Ленінград. Переїздив він і через Україну. Премієр і письменник Ерійо описав рожево квітучу Україну ваме тоді, коли в Україні понад 3 міліони людей вигинуло з голоду. По скінченні своєї поїздки він теж написав квітисте звідомлення про советські осяги і аж кілька літ пізніше жалував, що впав жертвою звичайного ошуканства, бо він не видів дійсної советської країни, а тільки таку, яку йому хотіли показати його червоні товариші подорожі.

Очевидно, що було далеко лекше здурити американських юнійних представників, які оглядали тільки два міста, в яких безперечно обставини праці ще найкращі, немов взірцеві. Ціле одначе звідомлення, що свідомо переводить порівнання поміж американськими відносинами праці та советськими, ясно вказує, що інформації американцям давала особа досконало витренована та знаюча американські відносини праці та домагання американського світа праці. Це все, що в Америці є тільки побожним бажанням робітництва, це все в Советах вже є дійсністю. Знайте отже, американські робітники, немов каже звідомлення, де вам треба глядіти за взором та де звертати свої очі — до Кремля, творця робітничого раю на світі.

(Докінчення буде).

ФЕДОР КРУШИНСЬКИЙ

Я БАЧИВ НІМЕЧЧИНУ!

(Байки та дійсність про гітлерівщину)

44)

Ельзасці, — нарід мирний трудящий та хоч і германського коріня, але за німців себе не визнають і таким себе не звуть і волілиб жити якщо не самостійно, то своїм сласним автономним життям. Вдома й на вулиці вони говорять своїм ельзаським діялектом, місцевою говіркою стародавньою, якою дуже гордяться, хоч на тій їхній говірці не існує ніякої літератури, ні поезії. В своїх ґазетах вони пишуть німецькою мовою та й читають німецькі книжки, часто місцевих авторів.

Ще в середні віки Ельзас, а зокрема Штрасбург, займав у німецькому житті почесне місце як великий торговельний центр і посередник між сходом й заходом. Вирівнюючи державні кордони по Рейну, французький король-сонце Людвик 14-тий, в 1681 р. прилучив Ельзас до Франції, але французами ельзасці не стали, а жили своїм ельзаським життям німецького духа й покрою. В 1870 р. Бісмарк відірвав Ельзас і Льотаринґію від Франції, але щирими німцями ельзасці таксамо вже не почули себе, витворивши свої власні традиції й форми життя. В 1918 р. Франція повернула Ельзас-Льотаринґію назад та хоч і мала багато клопоту з ельзаським автономним рухом, який не крив своїх симпатій до Німеччини, але ельзаське молоде покоління виховалося під великим, або й виключним французьким впливом, а господарське життя Ельзасу так розцвіло за два десятки років після закінчення першої Світової Війни, що ельзасці про Німеччину забули зовсім, а Франція придбала в Ельзасі великі симпатії й вірних горожан.

Аж ось, у червні 1940 р., знов прийшли німці до Ельзасу, але на цей раз у новій, гітлерівській подобі, яка нікого й нічого не визнавала крім 25 точок своєї програми. Тому Гітлер, без ніякого мирного договору оголосив, що Ельзас навіки-вічні приєднюється до Великонімеччини, ельзасці підлягають законам фюрера, а хто пручатиметься, з тим знають, що робити.

Але ельзасці кількасот років були ельзасцями й такою мовою до них навіть король-сонце не промовляв, отже, вони нічого не відповіли, бо війська не мали, а країна їхня невелика. Але ароґанції гітлерівської не забували.

— Якщо Німеччина вже кілька разів губила нас по історичній дорозі, то напевне згубить і ще раз... — сказали вони.

Та затаївши гнів і кривду, почали ждати.

Тим більше, що гітлерівці були майстрами робити собі ворогів по цілому світі й чинити людям і Німеччині на шкоду.

І коли в грудні 1942 р., в товаристві колеґи по роботі, опікуна для галицьких робітників, молодого стрийського адвоката Г. Барабаша, я прибув до Штрасбурґа, то мені здалося, що я раптом опинився поза межами гітлерівської держави та й поза тереном війни. Про війну, Німеччину й гітлерівців нагадували тут тільки окупанти-гітлерівці, які назовні старалися показати себе чемними, непомітними й скромними. Місто жило своїм власним життям, як і ввесь Ельзас, а в ньому присутність гітлерівців, наче нежіть в осінню пору, червонила носа та й трохи підносила гарячку, як і кожна ґрипа.

Сакраментальне „гайль Гітлер" гітлерівці носили в своїх грудях і серці, але на вулиці ніхто ним нікого не витав. А хто не бажав нажити собі смертельного ворога в крамниці, чи в ресторані, той витався як хотів, але не „гайль Гітлер". Цих двоє слів можна ще було почути по гітлерівських окупаційних установах, але для ельзаського вуха вони звучали вороже й образливо. Німецьку мову таксамо рідко чулося на вулиці, місцеве населення говорило своєю звичкою по-ельзаськи, а хто говорив по німецьки, то це був знак, що він не тутешній і належить до окупаційного апарату.

А що окупантів тут не любили, то це я відразуж відчув. Якщо ельзасці взагалі не втішилисяб німецькою окупацією, то гітлерівців вони ненавиділи. Це спостерігалося на кожному кроці.

— Ми не є німці, а крім того, ми є французькі піддані, Гітлер ще не підписав мирного договору, отже, він не має права встановляти в нас німецькі закони та змушувати нас до військової служби — скаржився мені по-французьки в перший же день як я приїхав, кельнер у ресторані, де я обідав.

Цей наївний кельнер вірив, що для Гітлера й його партії існували людські й божеські закони;... Але я рикусив язика, бо ще ні країни, ні людей не знав.

— Хіба це люди, пане?... Це — звичайні гицлі, вірте мені. Подивіться глибше, що вони роблять: крадуть і вивозять до себе в Німеччину все, що найдуть. Перед їхнім приходом жиди й французи повтікали, отже, вони вивозять їхні меблі, одежу, фабрики, майстерні, словом, усе те, що належить країні, а не їм, але вони встановляють свої закони, які мають тільки грабіжницький зміст. Наших ельзасців судять за те, що вони балакають по-французьки, але миж й досі французькі піддані... — скаржилась мені господиня готелю, де я жив.

Я й тут прикусив язика, хоч і дуже мене боліло, що не можу їй оповісти про німецьку „роботу" в Україні. Про те пекло тут ніхто не мав найменшої уяви; я їй про нього оповів, але значно пізніше, коли впевнився, що вона мене не продасть і щиро ненавиділа „наці", як називала гітлерівців.

(Дальше буде).

Третий Конґрес Американських Українців

ПРОГРАМА.

Реєстрація делеґатів і делеґаток: У четвер (від полудня) і в пятницю рано.

I.

Пятниця 31. травня, в годині 10 рано:

1. Відкриття.
2. Проголошення програми конгресу.
3. Вибір президії конгресу і комісій: резолюційної і виборчої.
4. Звіт Провірочної Комісії.

II.

5. Перегляд праці Українського Конгресового Комітету Америки — предсідник У. К. К. Степан Шумейко.
6. Дискусія.

III.

Обідна перерва.

IV.

7. Табори українських скитальців — о. д-р Василь Кушнір, предсідник Комітету Українців Канади (недавно вернувся з Европи).
8. Мій досвід з українськими скитальцями — Йосиф Лисогір, б. капітан Американської Армії.
9. Сучасне положення української справи і вигляди на майбутне — проф. Микола Чубатий.
10. Як і чим помогти звідси українцям заморем? — д-р Лука Мишуга.
11. Промова: Федір Заплітний, посол домініяльного парляменту Канади.
12. Вибір нового уряду Українського Конгресового Комітету Америки.

V.

Пятниця ввечір:

13. Музична програма.

Святочні гості: скрипачка Донна Ґресько; сопран Марія Поляняк; барітон Мирон Шандрівський.

14. Товариські сходини.

VI.

Субота 1. червня, в годині 10 рано.

15. Звіт Статутової Комісії.
16. Зорганізоване українське жіноцтво в розбудові справедливого мира — Клявдія Олесницька.
17. Допомога українським скитальцям — голова З. У. А. Допомогового Комітету д-р Володимир Галан.
18. Сучасний переломовий момент в українськім життю в Америці — Дмитро Галичин.
19. Наша молодша генерація і українська справа — Лев Добрянський.
20. Праця У. К. Комітету в майбутности — Богдан Катамай.
21. Загальна дискусія і внески.
22. Резолюції.

Що писала "Свобода" тому 40 років?

17. травня 1906.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В КАНАДІ.

Редакцію „Канадійського Фармера" обняв п. Меґас, як читаємо в звіті менаджера цеї газети, І. А. Барого. Дотеперішний редактор о. Неґрич (независимий), як читаємо в цій газеті, зрезиґнував. Та, як нас повідомляють, він не зрезиґнував, а його усунули тому, що він є членом незалежної української церкви, а Ліберальна партія, яка видає цю газету, хоче через нового редактора позискати ґреко-католиків, котрих в Канаді є більшість. — Завязалася нова видавнича українська спілка, яка хоче видавати нову газету „Канадійська Зоря". До спілки належить пять українців, які взожили до корпорації по два тисячі долярів. Головним менаджером цеї спілки має бути Тома Ястремський, котрий попирає Консервативну партію. — Зачувати, що Василіянин о. Гура має видавати нову газету — місіонарську. — О. Бодруґ (независимий) зістав іменований орґанізатором і інспектором українських шкіл в Манітобі й Саскачевані з рамени канадійського уряду.

З ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ.

З нагоди IX. Конвенції У. Н. Союзу поміщені дальші проекти: З Карнеґі домагаються, щоб орган У. Н. С., газета „Свобода", був перенесений до Питсбурґа, як осередку Американської Руси, згідно з ухвалою Всенародного Віча в Мікіспорт, Па.; делеґатів мають оплачувати відділи, котрі їх висилають, а не головна каса У. Н. Союзу. — З Кенонсбурґу, Па., пишуть: „Аж жаль серце стискає, як читаємо проекти; подані на IX. Конвенцію. Можна з них бачити, що багато є таких, які хочуть мало дати, а багато взяти..."

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Пише о. Нестор Дмитрів: „На галицькій Україні зійшов до гробу небуденний чоловік, один з найщиріших і найбільше свідомих українців, великий приятель, опікун і дорадник хлопів, вельми діяльний член українських товариств — чоловік, який до самої смерти стояв на сторожі зневажених прав простолюддя в Галичині — о. Данило Танячкевич. Небіжчик ще в 60 роках був провідником гуртка семинарицької молоді, яка одушевлялась великими ідеалами Шевченка, гуртувала академічну й гімназійну молодь в одну свідому українську фалангу. В тих часах працювали такі люди, як Желехівський, Заячківський, Борковський і інші. З тих часів датується знайомство о. Данила з Федьковичем, Драгомановим і іншими визначними українцями... Я некомпетентний характеризувати діяльність цього незвичайного чоловіка, але... хочу згадати кількома словами про моє знайомство з небіжчиком... Не забуду його директив на дорогу до Америки. Коли я був у Канаді, я часто переписувався з небіжчиком. Небіжчик був противний масовій еміґрації і дораджував лише зарібкову еміґрацію..."

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

МІСТО НЮ ЙОРК.

З похорону бл. п. Андрія Стефановича — збірка на скитальців.

Бл. п. Андрій Стефанович, який помер 8. травня, а похоронений в суботу 11. травня, був активним членом і довголітнім скарбником тов. Жидачів, від. 293 У. Н. Союзу. Після похорону зійшлися члени і гості до Демократичного Клюбу, щоб обмінятися згадками про небіжчика. По нім лишилася вдова і двоє дітей, а це дочку й сина.

Згадуючи про сироти по небіжчику, предсідник тов. І. Дубик згадав теж і про сироти на скитальщині і попросив члена В. Ваґнера, щоб продовжав його бесіду. Гром. Ваґнер згадав за всю скитальщину, а зокрема про сироти, яких наш філядельфійський комітет задумує спровадити до Америки і про потребу жертв на таку ціль.

Промови не були даремними, бо гості зложили жертв на суму $81.50, які вислано до нашого головного Допомогового Комітету. Збірку перевела пані Ваґнер, а дари зложили: Антоніна і Василь Горбатюки $20, Іван Дубик $10, по $5: обоє Дерихи, і пані Анна Комінос з дому Костирка, а решта по $1.

І. Дубик.

ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗУ

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ ПОМАГАЄ ЗАОЩАДЖУВАТИ ХАРЧІ ДЛЯ ГОЛОДУЮЧИХ.

Щоби помогти здобути більше харчів для голодуючих в країнах зруйнованих війною Американський Червоний Хрест всіма способами старається про переведення в життя пляну про негайну допомогу, наміченого президентом Труманом.

У відділах Червоного Хреста по цілій країні, господині можуть дістати відповідні вказівки, як заощаджувати муку, товщі та інші дуже важні харчові продукти. Для тої цілі Червоний Хрест поширює в ресторанах та в крамницях поміж споживачами та покупцями спеціяльні летючки з відповідними вказівками. Подібні листки роздаються дітям у школах Молодечим Відділом Американського Червоного Хреста, а діти передають їх родичам.

З тою самою метою поширено курси відживлювання. На тих курсах навчають як треба плянувати і приготовляти страви, щоби вони мали відживну вартість, а разом з тим, щоби заощадити трохи харчових продуктів. Навчають як тримати хліб, муку, товщі, як і що купувати, щоби не марнувати нічого. Показують зразки різних страв, дають корисні поради варення та подавання страв.

Всі відділи Червоного Хреста мають у своєму складі промовців, які можуть прибути на більші збори, чи малі сходини і говорити на порушені справи. Відділи Червоного Хреста можуть також присилати своїх помічниць тим групам, що бажають влаштувати спеціяльні підприємства в тій ділянці.

ЩОБ СПОВНИТИ ЯКСЛІД ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

Гайд Парк

НОВИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ІСТОРИЧНИЙ ПАМЯТНИК.

Недавно американський уряд перебрав на себе як історичне місце Гайд Парк, в стейті Ню Йорк, де народився президент Рузвелт. Цим актом уряд фактично продовжив ту політику, що розпочав 50 років тому. Від 1889 року, коли конґрес уповновáжив президента заопікуватися доісторичними руїнами Каса Ґранде в Аризоні, американський уряд придбав землі, доми, будівлі історичного значення та зберігав їх в інтересах його народу. Так придбано дім, де народився президент Джордж Вашінґтон; Дім Незалежности у Філядельфії; дім славного конфедерата з Цивільної Війни — ґенерала Лі у Вірджінії; перший наділ для поселення в Небрасці; стародавню церкву у Філядельфії — другу шведську церкву в цій країні; хрест у Форті Найеґара, Н. Й., в память французького єзуїтського священика з 1688 року та синагогу Тоуро в Нюпорт, Ровд Айленд, визначену історичним памятником в березні цього року.

В протилежність до інших історичних памяток, дім у Гайд Парку став власністю народу ще тоді, коли є свіжою память сучасників про того, хто народився в тім домі. Тому цілком зрозуміле, що при посвяченні цього дому згадувано про ідеї, за які він змагався. Промова президента Трумана, зворушливі, щирі слова пані Рузвелт в першу річницю смерти її чоловіка, промова секретаря внутрішних справ Круґа викликали враження, що відбувається щось більшого ніж звичайне придбання нового історичного памятника. Трибуною, з якої виголошувалися ті промови, була та сама ґалерія-портико, з якої покійний президент часто промовляв до своїх сусідів. Звідти 12. квітня промовляли президент Труман, пані Рузвелт та секретар Круґ. Слухачі — під відкритим небом. Крім цих промовців були також: славна нігерська співачка Маріан Андерсон, яка виконала національний гимн, священик Джордж Антоні, ректор церкви в Гайд Парку, яку відвідує родина Рузвельтів, який прочитав вступну молитву, та рабін Джером Унґер, з сусіднього Пукіпсі, який закінчив посвячення благословенством. Поміж присутніми були представники Ради Беспеки Обєднаних Держав, ніби символізуючи світове прагнення до миру. Присутність тисячів американців різного походження підкреслювала єдність людей доброї волі, які стремлять до мирного співжиття всіх народів світу.

Ще до офіційного посвячення Гайд Парку пані Рузвелт приняла колекцію американських газет в різних мовах, призначену для бібліотеки імени Френклина Д. Рузвелта. Передачу колекції описав кореспондент газети Ню Йорк Таймс, Вил Лиснер в таких словах:

„З рожевого саду пішла пані Рузвелт до бібліотеки, де в головний салі чекала на неї делеґація з пятнацяти редакторів та видавців газет, що виходять в чужих мовах. На чолі делеґації був Рид Луїс, директор Загальної Ради Американської Єдности (Каммон Каунсил фор Американ Юніті)... Від імени бібліотеки вона приняла від делеґації колекцію газет, в 36 мовах, які подавали про смерть президента Рузвелта. Передав колекцію Р. Луїс, сказавши при тому, що вона є „символом пошани й признання американців різного походження до Рузвелта". Пані Рузвелт відповіла, що вона приймає колекцію як „історичний доказ єдности американського народу" та як прояв почуття народу до її чоловіка в час його смерти".

Директор бібліотеки розвісив поодинокі числа на трьох дерстінах головної салі. Там-же висів малюнок, праці Ернеста ДеНаґи, бувшого маляра при дворі цісаря Франца Йосифа. Цей малюнок подаровано президентові Рузвелтові Національною Лігою Американських Громадян Чужинецького Роду, в 1932 році, в знак глибокого призання за його працю для добра народу.

На столі лежали шість спеціяльних портфелів з тими газетами, яким не було місця на стіні. Виставка тої колекції мала тривати до кінця квітня.

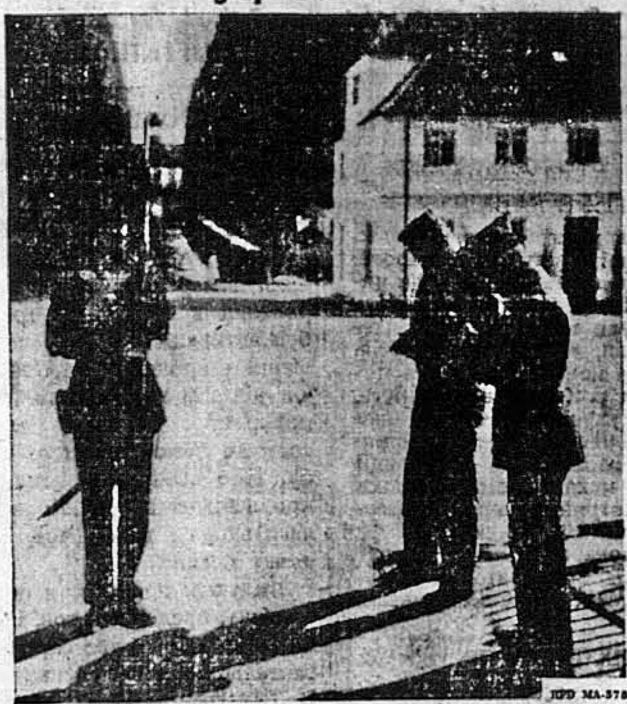
Чимало газет у Ню Йорку писали про перебіг цілої церемонії передавання тої колекції, а в деяких було поміщено також фотоґрафії. На одній з них видно пані Рузвелт з газетою „Ню Йорк Гералд-Трибюн". Цю фотоґрафію поміщено в багатьох газетах.

На закінчення своєї промови Р. Люїс сказав до пані Рузвелт:

„Ми надіємось, що ви приймете цю колекцію як символ американської єдности, як пригадку того, що американський нарід складається з людей різного роду. Ми уласлідували дещо від всіх народів, від всіх культур. Це дає американцям особливу можливість — і особливу відповідальність — здійснювати мрію про світовий мир, для якої так ревно працював президент Рузвелт".

Пані Рузвелт відповіла: „Це є доказом того, що нарід, який складається з різних рас і релігійних груп може працювати разом для спільного добра. Мій чоловік глибоко вірив в це і та віра підсилила його ідею про Обєднані Держави".

Загальна Рада — ФЛІС

These "Guardians of Victory" are taking "snaps" of a Royal Guardsman at the summer palace of King Christian X, near Copenhagen. Army Regulars see interesting people and places while serving overseas.

Англійська преса про Україну

(Бюлетень Української Інформативної Служби у Лондоні; березень 1946).

„Ді Френд" (8. 3.) в статті **„Репатріяція українців"** подає звіт з наради „Френдс Реліф Сервис Комиті" в справі примусової репатріяції українців з британської окупаційної смуги. Ряд промовців однозгідно висловився проти примусової репатріяції. Комітет, спеціяльно вибраний для цього, має розслідити цю справу і поробити відповідні кроки перед компетентними чинниками в цілі припинення видачі українців.

„Віклі Ревю" (7. 3.) в статті **„Українські збігці"** доносить про відклик Центр. Укр. Допом. Бюра в Лондоні до Секретаріяту Обєднаних Держав в справі українських втікачів в Німеччині, який є голосом майже двох міліонів українців в Злуч. Державах, Канаді, Вел. Британії, Бельгії, Франції, Бразилії та Арґентині.

„Рейнолд Нюз" (3. 3.) в статті **„Британський пятилітній плян"**, присвяченій м. і. британській заграничній торгівлі, згадує про великі знищення на Україні, де мусять бути відбудовані по війні 200,000 домів, 30,000 урядових будинків і 5,000 шкіл.

„Соссекс Дейлі Нюз" (9. 3.) в статті **„Відносини з Росією"** згадує книжку П. Вінтертона, який довший час мешкав на Україні.

„Івнінґ Телеґрам", Торонто (9. 2.) в статті „Українська Агонія" професора Вотсона Кирконела, оповідає про трагедію українських біженців. Стаття тримана в різко неґативнім тоні супроти Росії: автор пише про „совєтське пекло" і про „Сталінську тиранію", про ганьбу яка спадає на Европу за толерования терористичної політики цеї тиранії, якої жертвою падають міліони українців.

„Сити енд Лондон Обзервер" (15. 3.) в статті **„Добробут копаляних робітників"** доносить про „Український Інститут робітничої гігієни" і про його „фотаріум", який має піддавати робітників лікуванню ультрафіолетових промінів.

„Дейлі Експрес" (19. 3) в статті „40,000 забито в Бельзені" оповідає про процес 14 німців, жертвою яких впало 40,000 арештованих в таборі в Ноенґаймі. Прокуратор майор Ст. Стюарт зробив ревеляції про нараду між Гімлером і Ґебельсом, на якій було ухвалено замучувати українських, польських і російських воєннополонених роботою аж до смерти.

„Дейлі Воркер" (18. 3.) в статті **„Україна зриває з Ватиканом"** переповідає коротко большевицьку верзію насильного прилучення галицьких українських греко-католиків до російської православної церкви.

„Емпайр Нюз" (17. 3.) в статті **„Ви можете жити 100 літ"** оповідає про екстракт для продовження життя, винайдений „росіянином, професором Богомольцем з Української Академії Наук".

„Істерн Дейлі Прес" (18. 3) в статті **„Не нове"** доносить про „Посланіе так званого собору західньо-української церкви до Сталіна" в справі її „приєднання" до московської церкви. Часопис звертає увагу на терористичну акцію Москви проти гр.-кат. укр. духовенства, яка попередила оте „приєднання". Православна церква є, як словинофільство і панслявізм, лише знаряд російської політики експансії, — кінчить автор.

„Манчестер Ґардіен" (19. 3.) в статті **„Українська церква"** (допис з Риму) переказує зміст заяви Конґреґації Орієнтальної Церкви в справі московської акції проти гр.-кат. церкви Галичини. Заява вказує на арешти наших єпископів і взагалі на гніт, якому улягає уніятська українська церква під московським пануванням.

„Морнінґ Адвертайзер" (18. 3.) в замітці **„Українська уніятська церква покидає Рим"** подає депешу Ройтера — в большевицькій верзії — про „прилучення" гр.-кат. української церкви до московського православія.

„Спектейтор" (15. 3.) в статті **„Світовий запас харчів"** м. і. закидає російській політиці, що прохарчовуючи свою окупаційну армію в Европі коштом населення, вона знаходить можливість заключити контракт з Францією про постачання останній 500,000 тон українського збіжжа.

(Дальше буде).

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

• • •

ГРУПА Б.

330. Яцксон Алексіс шукає Яцксон Роберта-Михайла і Андреа.

331. Райовський Андрій з Теребовлі шукає хрест. батька Сененького Петра.

332. Біляк Станислав з Поморян шукає Рекшинського Василя.

В. 333. Інж. Круцький Евген шукає Круцького Григорія.

334. Савчук Іван, син Миколи і Розалії, з дому Салікович з Городенки, шукає Салікевича Ізидора, сина Евгенії, Ольгу Кугаєвич, дочку Евгенії.

336. Слобода Онуфрій, син Миколи з с. Урмань, шукає Слобода Анастазію і Слобода Анну.

337. Велецька Пелагія, с. Воля Пежова, Сянок, шукає Зелюнька Анастазію.

338. Вітенко Ольга Олексівна шукає Вітенко Ілька з Носова, Підгайці.

339. Сорока Василь шукає тету Маланяк Марію з Торчинова, Самбір.

340. Калиновський Володимир Василевич шукає Моісенко Олександра Яковлевич зс. Дубриш, пов. Гамельський.

341. Гадзяцкі, з міста Сарни, Волинь, шукає Панфилович Л.

343. Яроцький Лев з с. Стеблів на Київщині шукає Сивокінь (Хоменко) Варвару Отроповна з с. Стеблів на Київщині.

344. Михайлів Василь шукає Яків Дмитра і Меланії з с. Заболотівці.

345. Кучик Андрій шукає Шкалюк Евгена з с. Домова, Дрогичин.

346. Перітко Іван шукає Романчак Анастазії з с. Поляни, Красно.

348. Козачинська Еєонора шукає Агуірре Френка.

348. Козачинська Еленора шукає Бабурчак Ник.

350. Кізима Степан шукає Кізима Михайла.

351. Поваличек Іван шукає Поваличек Михайла, Фільварків Зоню, Соловій Михайлину.

352. Морозова Тетяна і Людмила шукають Бер-Заремба Константина.

353. Кайко Емілян шукає Панасюк Якова і Пелагію (Кайка).

354. Лясковський Антін шукає Лясковський Йосифа з м. Звягіль.

355. Інж. Бибик Василь шукає Нагірна Марію (малярка).

356. Пільків Микола з Дрогобича шукає Пільків Василя, сина Петра й Катерини з дому Зарицьких, Тустановичі, Дрогобич.

357. Жуковський Іван, син Андрія і Катерини з с. Каплинців, Бережани, шукає Луцишин Анастазію, дочку Гринька і Олюнки з с. Золочівки, Бережани.

358. Коршовський Йосиф з Тернополя шукає Мінтаковський Франка і Фуреський Станіслава.

359. Гайдукевич Лука з с. Вербів замешк. в с. Сільци, Підгайці, шукає Левкевича Леона.

361. Ярiш Петро, син Андрія, шукає Яриш Теодора.

362. Ольшанський Михайло шукає Ольшанського Теофія.

363. Пришляк Микола шукає Евгена і Володимира Душника, синів Теофія із Заставча, Підгайці.

364. Секінаєв Григорій шукає Секінаєва Пацая, Максима, Теремця, Націй Асптіна.

365. Савич Марія, дочка Дмитра і Параскевії Савчин з с. Руда Бродська, Броди, шукає тітку Козак Анну з роду Савич, Пачковську Еллю з роду Савич, Савчина Федора і Олексу, всі з с. Ражнів, Броди.

366. Лесик Трохим шукає Лесика Романа, Ганчара Артема, Слободяника Семена і Григора.

367. Зварич Антін з Миколаєва к. Гаїа, Бібрка, шукає Ольгу з дому Усик (Полянська) і Полянську Катрю.

368. Чопик Федір і Стефан, Стефанчук Никола з Ботевки Нижної, Турка над Стриєм, шукають Брянчика Федора і його сина Дедуня з с. Бітля, Турка над Стриєм.

369. Мочули Григорій і Анна з Черниховець к. Збаража шукають Ленька Якуба і Марію, Репета Павла і Марту, Панахиду Ілярія і Настю, Репету Василя, Мичник Марію, Мочулу Метифора і Данила.

370. Федорончук Зенон і Шумигора Ярослав шукають Лишега Юлію і Дрогомирецького Михайла.

371. Кушнір Григорій шукає Кушнір Марію.

373. Сидорак Микола, син Семена і Юлії з с. Глядки, Тернопіль, шукає Чабан Михайла, сина Олекси і Евдокії з с. Черніхів, Тернопіль, Левандовського Івана, Авдикович Миколу з с. Глядки, Тернопіль.

375. Мізерний Іван, син Дмитра і Марії з с. Янківці, Тернопіль, шукає Сидорак Олену з дому Новаківська з с. Янківці.

377. Волянська Руза, дочка Андрія з с. Лужок Горішний, Самбір, шукає Лутчина Федя.

378. Маньо Семен і Евгенія Гнатківська шукають Борис Марію, Дубянську Анну.

379. Благітка Володимир шукає Благітка Йосифа і Миколу.

380. Масенко Катерина, донька Боднарчука Дмитра зі Солотвини коло Надвірної, шукає кревних: Боднарчуків.

381. Траповий Степан шукає вуйка Затонського з Коломиї і жінку з Данилюків з Дрогобича.

382. Шіян Іван шукає двоюрідного брата Ляшенко Федора.

383. Малецький Марія і д-р Малецький Олександер шукають Витт Елзі.

384. Федорович Олександер з с. Сіракісці, Перемишль, шукає рідню та знайомих.

3ю5. Алексеєв Андрій Журкін шукає Михайла Петрович Узунов.

387. Постоловський Павло, син Дмитра (Бабій) із Тисьмениці, шукає кревних і знайомих Гуменюк Павла, с. Лукія, Гавришенко Миколу, Блага Павлину і Марію (Урбай), Слівінський Петра сина Олекси, Минюк Гриця с. Андрія, Гуменюк Розалію доньку Лукія, Туміщак Івана, Гринюк Петра с. Павла. Усі з Тисьмениці, Товмач.

388. Горон Степан з с Маяніська Воля, Мостиська, шукає Галабут Михайла і Миколу.

389. Стельмах Іван з с. Вага, Підгайці, шукає братів: Стельмах Йосифа, Миколу і Марію, зам. Фачіні, і Настю.

391. Роман Кухар шукає кревняків і знайомих Пелагії Кухар, з дому Щур із Глинська коло Жовкви, Берко Еву.

392. Матіївна Ірина (Бонковська), донька Івана Матіївна зі Львова, шукає Івана Петрушевича.

393. Ясейко Григорій з Осередова, Сокаль, шукає родину Ясейко Теодора, Софію, Альберта, Степана, Марію, Величко Степана і Марію.

394. Кульчицька Ангеля, дочка Йосифа (учителька в Кульчицях) шукає Кульчицького Юрія і Петра.

395. Неміровський Яків шукає брата матери Желтонога Степана.

396. Кришталь Михайло шукає тіточного брата Стахів Федора і Катерину Стахів-Доманчук.

397. Страпко Микита шукає Страпко Мартена.

398. Кельнер (Толюсевич) Розалія шукає Ярський Адама, Йосифа, Анелю і Кельнер Михайла.

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

В запитах просимо конечно подавати **групу і число.**

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 11. травня 1946 року помер у 62. році життя

ІВАН КІНДРАТ,

довголітний член Тов. Українська Січ, від. 421 У. Н. Союзу в Томастон, Конн.

Покійний родився в селі Кінашів, пов. Рогатин, Зах. Україна. Оставив 3 дочки в старім краю: Анастазію, Феську і Наталію.

Похорон відбувся 14. травня на цвинтар Гілсайд Семетери в Томастон, Конн. — В. Й. П.!

Й. Шеремета, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Збори Бр. св. О. Николая, від. 106, відбудуться в неділю, 26. травня, в годині 12. пополудне, зараз по Сл. Божій, в гали церковній, Оклей і Райс ул. Просимо членів і членкинь прийти на збори, бо є важні справи. — Й. Коцовський, предс.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Яків Марків, Ню Йорк, Н. Й. — Отсим стверджуємо згідно з Вашим вияcненням, що жертва в сумі $25 на скитальців, проголошена в „Свободі" з 15. травня, є жертвою від Українського Запомогового Товариства „Скалат" у Ню Йорку. Посвідку можете дістати від п. Близнака, якому Ви передали жертву, бо Він передав цілу збірку в сумі $200, в якій є і жертва Вашого Товариства.

А. Б., з 31. від. СУА. — Думаємо, що аплікації на Конґрес вже дістали. А як делеґатки не мають ще замовленої кімнати у Вашингтоні, так хай зараз зголоситься до секретаря Зл. У. А. Д. Комітету, як це вже проголошено.

ПОШУКУЮТЬ

ІВАН КОРДА син Йосифа Корда з села Кореличі, повіт Перемишляни, котрий знаходиться в Австрії, пошукує свого стрия

ВАСИЛЯ КОРДУ,

котрий мав би перебувати в стейті Пенсилвенія, або в котрім інші індустріяльні місті, хай зволить зголоситися на адресу: 90-

WILLIAM RASIAK
68 East 97 St., New York, N. Y.

ХТО БИ ЗНАВ про таких українців, котрі живуть в Савт Америці, а головно в **Caracas, Venezuela,** притім не робить ріжниці яке віддалення від згаданої місцевости, прошу зголоситесь на цей адрес:

PETER HRYNYSHYN,
2846 — 34 St., Astoria 3, L. I., N.Y.

1. **ГРИГОРІЙ НОВИЙ,** у Німеччині, пошукує свого стрийка **ПАВЛА НОВИЙ** у Ню Йорку.

2. **КОВАЛЬ МИКОЛА** пошукує своїх братів **ОЛЕКСУ БЕҐЕДЗА І ЮЛЬКА ФЕНЬО,** які живуть в Ню Йорку.

3. **SERHIJ NEBOSHYNSKY,** Camp 20, Salzaitter/Harz, Assambly Center 2921, B. A. D. R., Germany, пошукує вуйка **ІВАНА СКИБИНСЬКОГО** зі села Горохова, Волинь.

ВОЛОДИМИР КЕБУЗ з Пикулич, який перебуває на скитальщині в Німеччині, пошукує своїх рідних, це є: **ЙОСИФ ВЕЛИКИЙ І АННА СМУЛКА,** обоє з Пикулич біля Перемишля. Вони мають жити в Бостоні або околиці. Хто про них знав би, або вони самі, прошу голоситися на адресу: **J. Zablotsky, c/o Mr. Whitwick, R. F. D. 1, Whippany, N. J.**

ТАРЗАН, ч. 1383. Відплата.

THE APACHE'S BULLET MISSED JAKKO BUT SHOT THE MEAT OUT OF HIS GIANT PAW.

1383

Куля апаші не вцілила Джека, зате вирвала з його руки кусень мяса.

THE STARTLED AND INFURIATED APE RUSHED THE APACHE BEFORE HE COULD AGAIN RAISE HIS RIFLE!

Розюшена малпа кинулася на апаша, заки він встиг вдруге підняти свій кріс.

SEIZING HIM IN A GRIP OF STEEL, JAKKO SWUNG THE VILLAIN HIGH!

Вхопивши його у свої залізні обійми, Джако підкинув високо злочинця.

AND THE NEXT INSTANT DASHED HIS LIFE OUT AGAINST THE TRUNK OF A HUGE TREE.

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

В наступній хвилині він гепнув ним об пень великого дерева і випер з нього дух.